Judecătoria Hîncești, sediul Central, judecător Valentina Suruceanu
Dosarul nr. 21r-2368/22
1-22017245-02-21r-22122022

D E C I Z I E
În numele Legii

04 martie 2024 mun. Chişinău

Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
având în componenţa sa:
Preşedintele de şedinţă ***Alexandru Spoială***
Judecătorii ***Denis Băbălău și Silvia Gîrbu***

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca declarat împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 30 noiembrie 2022, prin care a fost admisă cererea condamnatei Timuș Natalia și a avocatului Ilie Gîlcă, cu privire la aplicarea prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021.

Termenii de examinare a cauzei:
Prima instanță: 07.02.2022 – 30.11.2022;
Instanța de recurs: 22.12.2022 –04.03.2024.
Procedura de înștiințare a fost legal efectuată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, pe baza materialelor din dosar, în contextul motivelor invocate de recurent, Colegiul penal al Curții de Apel Chişinău, -

C O N S T A T A T:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. *Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 22 martie 2023, a fost admisă cererea condamnatei Timuș Natalia și a avocatului Ilie Gîlca privind aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova*. S-a aplicat față de condamnata Timuș Natalia Ivan, născută la 23 august 1985, care execută pedeapsa închisorii în Penitenciarul nr. 7 Rusca, actul de amnistie în baza art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 243 din 24.12.2021**,** în vigoare 31.12.2021*, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la*

proclamarea independenței Republicii Moldova (Monitorul Oficial nr. 325-333 din 31.12.2021). S-a redus în privința condamnatei Timuș Natalia cu o cincime, termenul de pedeapsă în baza Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021*, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova,* cu eliberarea din penitenciar a condamnatei ca efect al reducerii pedepsei. S-a pus în sarcina administrației Penitenciarul nr. 7 Rusca, asigurarea executării prezentei încheieri.

2. *Pentru a se pronunța cu încheierea dată, instanța de fond a reținut că*, la data de 07 februarie 2022, condamnata Timuș Natalia a înaintat în instanța de judecată cerere privind examinarea posibilității aplicării art. 91 CP și a actului de amnistie.

3. Ulterior, la data de 29.09.2022, condamnata Timuș Natalia a mai depus o cerere prin care solicită aplicarea în privința sa a Legii nr. 243 din 24.12.2021**,** în vigoare 31.12.2021*, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.*

4. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 30 septembrie 2022, cauzele au fost conexate într-o singură procedură, fiind atribuit numărul manual de înregistrare 21j-33/22.

5. Ulterior, la data de 09 noiembrie 2022, avocatul Ilie Gîlca a înaintat cerere în numele condamnatei Timuș Natalia prin care solicită aplicarea art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 243 din 24.12.2021**,** în vigoare 31.12.2021*, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.*

6. În motivarea cererii a indicat că, Timuș Natalia execută pedeapsa închisorii de 15 ani în baza sentinței Judecătoriei Ialoveni din 25 noiembrie 2013. La data de 15.09.2022, condamnata a fost evaluată în cadrul Comisiei speciale din cadrul penitenciarului care au constatat că, aceasta a realizat programul individual de executare a pedepsei, apreciată cu riscul de recidivă mediu și comportament negativ cu tendința spre schimbare pozitivă. Din raportul de evaluare rezultă că, Timuș Natalia pe parcursul executării pedepsei a realizat activitățile obligatorii conform planului individual de resocializare, prezintă interes pentru participarea la munca din cadrul penitenciarului și a altor activități opționale. A participat la programele probaționale obligatorii din cadrul penitenciarului toate realizate cu calificativul bine, a participat și la munca remunerată la ÎS „Rusca” în calitate de cusătoreasă și a beneficiat de 86 zile compensate privilegiat din durata pedepsei cu închisoare. Pe parcursul detenției a comis 24 abateri disciplinare și a acumulat 9 stimulări. În final se atestă mai multe progrese și o permanentă tendință spre schimbare. Condamnata participă la munci neremunerate pentru îngrijirea penitenciarului, se implică în activități educaționale și culturale. Are un comportament prosocial și menține legătura cu rudele și copilul, respectă normele

de morală și sociale. Însă Comisia la data de 21.09.2022 a decis de a nu înainta materialele în instanța de judecată, deoarece condamnata Timuș Natalia are un comportament negativ pe perioada executării pedepsei.

7. Menționează avocatul că, concluzia cu privire la comportamentul negativ al condamnatei este eronată și vine în contradicție cu materialele dosarului personal și cu trăsăturile individuale ale acesteia din următoarele aspecte.

8. Conform pct. 3.4 din *Regulamentul cu privire la întocmirea raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei și despre comportamentul condamnatului*, aprobat prin ordinului directorului ANP nr. 284 din 31.05.2021, raportul de evaluare se perfectează pe baza rezultatelor evaluării comportamentului condamnatului și al nivelului de realizare a activităților planificate în Programul individual de executare a pedepsei. Perfectarea unui raport de evaluare obiectiv și complet trebuie să fie anticipat de studierea profundă și multilaterală a personalității condamnatului, a particularităților specifice, convingerilor, viziunilor, intențiilor și comportamentului acestuia pe perioada detenției.

9. Condamnata pe parcursul executării pedepsei este caracterizată pozitiv fapt constatat prin încheiere irevocabilă a Judecătoriei Cahul din 26.01.2021, însăși din raportul de evaluare din 15.09.2022 rezultă că, condamnata Timuș Natalia are un comportament prosocial, permanent cu tendințe de schimbare spre bine, respectă normele sociale și morale. Unicul aspect negativ reținut de comisia penitenciară este existența celor 24 abateri disciplinare, care nu este nici una activă, iar conform art. 248 alin. (3) CE, nu produce efecte juridice pentru condamnată. Din materialele dosarului rezultă că 22 abateri au fost comise în primii ani de detenție 2012-2015 și ultima abatere în anul 2020, ceea ce confirmă corectarea condamnatei.

10. Indică autorul că, condamnata Timuș Natalia a realizat programul individual de executare a pedepsei, are 9 stimulări, o atitudine corectă față de administrația penitenciarului, ține legătura cu familia, lipsa legăturii cu lumea criminală și nesusținerea subculturii criminale, demonstrează caracteristica pozitivă a condamnatei care urmează a fi luat în considerare la evaluarea comportamentului acesteia, pe cînd administrația locului de detenție a stabilit eronat caracteristica negativă, îngrădind nejustificat dreptul condamnatei de a beneficia de actul de amnistie prevăzută de lege.

11. Reiterează avocatul că, condamnata Timuș Natalia a executat ¾ din pedeapsa stabilită, termenul rămas este mai puțin de 3 ani. Anterior nu a fost judecată, iar infracțiunea pentru care a fost condamnată și execută pedeapsa este pentru așa numita complicitate morală sau intelectuală, adică gradul prejudiciabil al acțiunilor acesteia a fost unul minim în raport cu autorul infracțiunilor care la fel este condamnat.

12. În concluzie calificativul atribuit condamnatei cu comportamentul negativ nu și-a găsit confirmare, ceea ce face posibilă aplicarea actului de amnistie.

13. Cere avocatul Ilie Gîlca aplicarea în privința condamnatei Timuș Natalia a art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021*, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.*

14. Prin încheierea din 09 noiembrie 2022, s-a admis cererea de renunț a condamnatei de la aplicarea art. 91 din Codul penal și încetată procedura de examinare.

Solicitările recurentului:

15. *Nefiind de acord cu hotărârea în cauză, în termen a declarat recurs administrația instituției penitenciare nr. 7 Rusca*, prin care a solicitat examinarea şi admiterea prezentei cereri de recurs, formulată împotriva încheierii Judecătoriei Hînceşti, sediul Central nr. 21ji-33/2022 din 30.11.2022. Casarea încheierii Judecătoriei Hînceşti sediul Central nr. 21ji-33/2022 din 30.11.2022, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse integral cererea condamnatei Timuş Natalia şi a avocatului Ilie Gîlca cu privire la aplicarea Legii nr.243/2021 privind amnistia.

16. În motivarea recursului a invocat că, fiind respectată procedura prealabilă, conform extrasului din procesul-verbal nr.16 din 15.09.2022, condamnata Timuş Natalia a fost examinată în cadrul Comisiei Penitenciare, în cadrul căreia s-a decis aprobarea Raportului de evaluare despre realizarea Programului individual de executare a pedepsei şi despre comportamentul condamnatei.

17. Recurentul concretizează că raportul de evaluare reprezintă actul întocmit de către personalul instituţiei penitenciare în privinţa condamnatului supus evaluării şi care cuprinde criterii de evaluare menite să reflecte comportamentul condamnatului pe perioada executării pedepsei penale privative de libertate. Acest raport se perfectează în baza rezultatelor evaluării comportamentului condamnatului și al nivelului de realizare a activităţilor planificate.

18. Perfectarea raportului de evaluare trebuie să fie anticipat de studierea profundă şi multilaterală a personalităţii condamnatului, a particularităţilor specifice, intenţiilor şi comportamentului acestuia pe perioada detenţiei.

19. Astfel, unanim de toţi membrii comisiei au votat pentru programul realizat, pe motiv că deţinuta Timuş Natalia s-a implicat la programe de resocializare, însă în privinţa comportamentului acesteia pe perioada detenţie toţi s-au expus pentru comportament *negativ*, având comise 24 de abateri disciplinare foarte grave (fiind declarată din anul 2012 până în anul 2016 violator de regim), majoritatea fiind pentru automutilare, auto agresare, pentru depistarea şi ridicarea de patru ori a telefoanelor mobile, comportament agresiv faţă de colaboratorii

administraţiei.

20. Mai mult ca atât, ultima abatere a fost comisă chiar în anul curent în luna aprilie, în timpul efectuării unei percheziţii inopinate de către angajaţii instituţiei penitenciare la data de 01.04.2022, prin depistarea şi ridicarea din buzunarul mic al unei haine de iarnă trei pastile de culoare albă cu denumirea necunoscută, trei cartele „SIM" de la operatorul „MOLDCELL" şi un micro-SD cârd cu memoria de 2-GB de culoare neagră, obiecte interzise conform anexei 7 din HG nr.583/2006 cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnat. Chiar şi dacă administraţia penitenciarului i-a oferit şansa de corijare deţinutei Timuş Natalia prin aplicarea unei sancţiuni mai blânde, ultima oricum a săvârşit o abatere disciplinară intenţionat, conştient de urmări grave. Deţinuta Timuş Natalia a beneficiat şi de acordarea măsurilor de stimulare din anul 2016 până în anul 2019 în număr de 9, ca mai apoi în anul 2020 să-i fie depistat şi ridicat telefon mobil. Astfel, examinând certificatul de sancţiuni, menţiuni a condamnatei Timuş Natalia, partea negativă prevalează partea pozitivă.

21. La data de 21.09.2022 deţinuta Timuş Natalia a fost prezentată în cadrul Comisiei Speciale care a fost aprobată prin Ordinul MJ nr. 63/2022 şi ulterior prin Ordinul directorului ANP nr.171 din 17.03.2022 şi în conformitate cu Ordinul MJ nr.44 din 18.02.2022 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, deţinuta sus menţionată a fost prezentată în cadrul comisiei şi examinat minuţios dosarul personal al ultimei, cât şi s-a pus în discuţie comportamentul acesteia pe toată perioada de executare a pedepsei. Ca urmare, după ilucidarea obiectivă a tuturor circumstanţelor au votat unanim pentru program realizat şi comportament *negativ*.

22. Conform evaluării psihologice finale a condamnatei Timuţ Natalia, în scopul de a stabili care sunt progresele sau regresele obţinute pe perioada detenţiei, metodele de cercetare utilizate în procesul de evaluare psihologică, observaţia, conversaţia, interviul semi-structurat, tehnici psihometrice (Testul Smil 71); în conformitate cu rezultatele obţinute în urma evaluării psihologice condamnata poate fi caracterizată ca fiind o persoană, independentă, apatică, în cadrul convorbirilor individuale petrecute cu condamnata, relatează despre o extenuare sporită ce ţine de starea emoţională cât şi cea fizică, se observă caracterul insuficient al intenţiilor, îndeplineşte numai volumul de muncă prescris. Manifestă tendinţă spre păstrarea orientărilor, intereselor sale, însă se observă toleranţă redusă la frustrare şi imaturitate emoţională, în situaţii mai stresante. O caracteristică ce predomină este controlul insuficient legat de expresivitate. În cadrul relaţiilor interpersonale este amabilă. La moment, starea psiho-emoţională stabilă.

23. Mai mult ca atât, judecătorul de instrucţie menţionează în partea

discriptivă a încheierii că, concluzia membrilor comisiei este ironată, în ceea ce priveşte calificarea comportamentului condamnatei Timuş Natalia negativ, fiind în contradictoriu cu materialelor dosarului personal, instanţa apreciind comportamentul ca unul pozitiv, doar pentru participarea la programele socio-educative cu o tendinţă spre schimbare.

24. Recurentul menționează că nu este de acord cu cele invocate de instanţa de fond, pe motiv că administraţia penitenciarului este acea care a supravegheat comportamentul deţinutei Timuş Natalia în executarea pedepsei şi menţionează că atitudinea şi acţiunile condamnatei pe parcursul executării pedepsei nu a avut progres pozitiv, pentru a determina Comisia Specială să evalueze pozitiv comportamentul acesteia. Mai mult ca atât, studiind sentinţa de condamnare, condamnata Timuş Natalia nu a recunoscut vina, ceea ce denotă lipsa căinţei active în raport cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul Penal.

25. Ca urmare, membrii comisiei au concluzionat în cazul condamnatei Timuș Natalia, că nu a fost atins scopul urmărit de legea penală, conform art. 61 CP şi anume restabilirea echităţii sociale, corectarea condamnatei şi prevenirea comiterii unor noi infracţiuni atât de către aceasta cât şi de către alte persoane.

26. Aşadar, se atestă faptul că la data de 21.09.2022 membrii comisiei speciale i-au respins condamnatei Timuş Natalia înaintarea materialelor către instanţa de judecată privind posibilitate aplicării actului de amnistie în temeiul art. 7, pe motiv că a fost caracterizată negative, fapt ce contravine prevederilor art. 1 din Legea nr.243/2021 cu privire la amnistie.

27. În circumstanţele descrise, legislatorul clar a prevăzut condiţiile de bază privind aplicarea amnistiei. Totodată, art. 1 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, prevede expres condiţii fără respectarea cărora nu poate fi pusă spre examinare cererea şi anume: prezentarea dovezilor despre caracteristica pozitivă pe parcursul executării pedepsei, raportul evaluării psihologice că condamnatul care urmează a fi amnistiat prezintă un risc de recidivă mediu sau redus, or, întrunirea acestor condiţii urmează a fi stabilită prioritar de către comisia specială, instituită, în acest sens, în cadrul fiecărei instituţii care pune în executare pedeapsa, ori amnistia este actul de clemenţă al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală şi consecinţele condamnării pentru infracţiunile săvârşite până la apariţia sa.

28. Instanţa de fond, examinând cererea avocatului, în corelaţie cu materialele prezentate de instituţia penitenciară care pune în executare pedeapsa şi raportându-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speţa, apreciază cererile apărătorilor ca întemeiate şi că urmează a fi admise.

29. Vreau să atrag atenţia instanţei de apel că, în cadrul examinării cererii deţinutei la Comisia Specială, conform dosarului personal al ultimei, dar şi potrivit materialelor definitorii a comportamentului condamnatei şi în conformitate cu

Regulamentul-cadru aprobat prin Ordinul MJ nr.44/2022, membrii comisiei speciale au ajuns la concluzia de a nu înainta materialele în instanţa de judecată, pe motiv că comportamentul condamnatei Timuş Natalia pe tot parcursul detenţiei contravine prevederilor art. 1 din Legea nr.243/2021 cu privire la amnistie, pe motiv că a fost evaluat ca unul negativ.

30. *Respectând principiul contradictorialităţii, instanţa de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.*

31. *Astfel, la 25 ianuarie 2024 avocatul Ilie Gîlcă, în interesele condamnatei Timuş Natalia*, *a depus referinţă asupra recursului declarat*, solicitând respingerea cererii de recurs înaintată de Penitenciarul nr. 7 Rusca împotriva încheierii Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 30 noiembrie 2022, ca neîntemeiat.

32. În referința depusă avocatul indică că raportând încheierea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 30 noiembrie 2022 la constatările Curţii Constituţionale din Decizia nr. 146 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 99g/2023 şi nr.201g/2023 din 31 octombrie 2023, constatăm că instanţa de fond a emis o soluţie absolut legală şi întemeiată.

33. Aici este important de accentuat că, instanţa de fond la aprecierea caracteristicii condamnaţilor nu este ţinută de caracteristica oferită de Comisia Specială a penitenciarului şi urmează să analizeze în detaliu materialele dosarului personal al condamnatului, ceea ce s-a întâmplat şi în cazul condamnatei Timuş Natalia.

34. Astfel, instanţa de fond şi-a întemeiat hotărârea pe faptul că concluzia Comisiei Speciale a Penitenciarului nr. 7 Rusca, care a calificat condamnata cu comportament negativ este una eronată şi contradictorie materialelor dosarului personal, iar carcteristica în privinţa condamnatei este pozitivă deoarece luate în ansamblu circumstanţele care vizează personalitatea condamnatei cuprinse în dosarul personal, inclusiv participarea ei la programele de studii şi socio-educative, demonstrează caracteristica pozitivă a condamnatei deoarece în comportamentul acesteia se observă mai multe progrese şi o tendinţă spre schimbare spre pozitiv, ceea ce atestă un comportament prosocial.

35. Instanţa de fond a remarcat progresele condamnatei şi o permanentă tendinţă spre schimbare pozitivă. Încheierea recurată este foarte bine motivată, instanţa de fond întemeindu-şi concluziile în baza dosarului personal al condamnatei Timuş Natalia.

36. Prin urmare, avocatul conchide că alegaţiile recurentului precum că pe parcursul executării pedepsei, condamnata Timuş Natalia nu a avut un progres pozitiv pentru a determina Comisia Specială să evalueze pozitiv comportamentul acesteia, sunt vădit neîntemeiate şi contrare materialelor din dosarul personal al

condamnatei Timuş Natalia.

37. Totodată, partea apărării menţionează că instanţa de fond corect şi întemeiat a concluzionat asupra faptului că pentru abaterile disciplinare comise de către condamnata Timuş Natalia la data de 13.08.2021 şi la 28.04.2022, aceasta nu a fost sancţionată disciplinar, fiind dusă doar convorbire cu caracter educativ, şi nu produc efecte juridice pentru condamnată iar prezenţa acestor două abateri disciplinare pentru care condamnata nu a fost sancţionată disciplinar, nu constituie temei de apreciere a comportamentului negativ în raport cu celelalte circumstanţe stabilite în evaluarea psihologică şi aspectele sociale relevante care demonstrează concluzia contradictorie a Comisiei şi deduc concluzia caracterizării pozitive a condamnatei.

38. Mai mult decât atât, avocatul Ilie Gîlcă atenţionează şi asupra faptului că din cele 24 de abateri, 22 de abateri au avut loc în primii 3 ani de detenţie, adică 2012-2015 şi ultima abatere în 2020, ceea ce confirmă absolut indubitabil faptul corectării condamnatei. Toate aceste sancţiuni disciplinare sunt stinse şi nu pot produce careva efecte juridice în acord cu prevederile art. 248 din Codul de executare şi Deciziei nr. 146 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 99g/2023 şi nr.201g/2023 din 31 octombrie 2023.

39. Cu referire la argumentul recurentului că, condamnata Timuş Natalia nu şi-a recunoscut vina ceea ce denotă lipsa căinţei active în raport cu criteriile stabilite la art. 57 din Codul penal, partea apărării menţionează că acest argument este unul absolut irelevant, deoarece recunoaştere vinei nu este o condiţie pentru aplicarea amnistiei, dar este o circumstanţă ce se apreciază de instanţă în contextul individualizării pedepsei condamnatului.

40. Menţionăm că în prezent, nu există absolut nici un impediment legal cu privire la aplicarea în privinţa condamnatei Timuş Natalia a prevederilor art. 7 alin. (1) lit. c) al Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenţei Republicii Moldova”, toate condiţiile prevăzute de lege fiind întrunite.

41. Condamnata Timuş Natalia s-a reintegrat în societate, este angajată în câmpul muncii, duce un mod de viaţă decent, are grijă de copilul său. Nu a comis careva încălcări ale legii după eliberararea din instituţia penitenciară. Detenţia în penitenciar timp de 10 ani şi 04 luni, a facut-o să conştientizeze caracterul prejudiciabil al faptelor sale, ultima a tras toate concluziile de rigoare. Izolarea de societate a condamnatei nu este necesară, deoarece aceasta pe parcursul executării pedepsei s-a corijat, termenul de pedeapsă executat fiind suficient pentru reeducarea condamnatei.

42. În concluzie, partea apărării consideră că încheierea Judecătoriei Hînceşti, sediul Central din 30 noiembrie 2022, este una absolut legală şi întemeiată nefiind incidente temeiuri pentru casarea acesteia, iar cererea de recurs

urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Aprecierea instanței de recurs:

43. Examinând materialele prezentate, în raport cu motivele recursului, prin prisma normelor legale aplicabile la caz, Colegiul penal consideră justificat de a admite cererea de recurs, a casa încheierea contestată cu remiterea pricinii la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată, pentru considerentele ce urmează.

44. Astfel, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptate împotriva sa.

45. În conformitate cu prevederile art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanţele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluţia.

46. În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral şi ia una din următoarele soluţii, dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.

47. Instanţa, deşi era obligată să argumenteze convingător fiecare motiv invocat în parte, a ignorat aceste prevederi şi a pronunţat o încheiere nemotivată.

48. Conform art. 471 al. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art. 469 alin. (1) pct. 5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art. 469 alin. (1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanţa de judecată a chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art. 266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art. 469 alin. (1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate. (2) Temei pentru examinarea chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)–7), 11), 12), 14)-16) şi 18) poate servi şi cererea condamnatului. Referitor la chestiunile

prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2), condamnatul înaintează cererea în instanţa de judecată doar dacă a fost refuzat în condiţiile art.266 alin.(3) din Codul de executare. Pentru aplicarea temeiului prevăzut la art.469 alin.(1) pct.14) poate declara demers şi procurorul. Chestiunea specificată la art.469 alin.(1) pct.14) se va soluționa cu solicitarea dosarului (sau, după caz, a dosarelor) penal în a cărui bază persoana a fost condamnată. (3) La soluționarea chestiunilor prevăzute în art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4)-9), 11), 14)-17), participarea condamnatului în ședința de judecată este obligatorie, cu excepția cazurilor în care acesta, fiind legal citat, nu s-a prezentat în instanţă. Condamnatul prezent la ședință are dreptul să ia cunoștință de materialele prezentate instanței, să participe la examinarea lor, să înainteze cereri, inclusiv de recuzare, să dea explicații, să prezinte probe.

49. Raportând materialele cauzei la prevederile legale enunțate mai sus se constată că, Timuș Natalia a fost condamnată prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 25 noiembrie 2013, în baza art. 42 alin. (5), art. 145 alin.(2) lit. b), i) și j) Cod penal, la 12 ani închisoare; în baza art. 42 alin.(5), art. 188 alin.(3) lit. c) Cod penal la 7 ani închisoare; în baza art. 42 alin.(5), art. 192^1 alin.(3) Cod penal, la 2 ani închisoare. În baza art. 84 alin.(1) Cod penal i s-a stabilit definitiv lui Timuș Natalia pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor stabilite - 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în închisoare de tip închis pentru femei (f.d.84-87, dosarul nr. 21ji-413/22). Sentința fiind menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2014 (f.d.88-89, dosarul nr. 21ji-413/22).

50. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2014 a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat împotriva sentinței Judecătoriei Ialoveni din 25 noiembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2014, de către avocatului Grecu Ion în numele inculpatei Timuș Natalia, cu menținerea hotărârilor atacate (f.d.27-36, dosarul nr. 21ji-413/22).

51. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 06 iunie 2019 a fost respinsă ca inadmisibilă plângerea înaintată de avocatul Adrian Istrati, în interesul condamnatei Timuș Natalia, privind aplicarea prevederilor art. 385 alin.(5) Cod de procedură penală, modificat prin Legea nr. 163 din 20.07.2017, pentru modificarea și completarea unor acte legislative. A fost respinsă plângerea înaintată de avocatul Timuș Natalia privind constatarea condițiilor de detenție care afectează grav drepturile acesteia în conformitate cu art. 469-473^3 din Codul de procedură penală, ca fiind depusă peste termen (f.d.69-71, dosarul nr. 21ji-413/22).

52. Prin încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 24 iunie 2021, a fost admisă plângerea condamnatei Timuș Natalia privind constarea condițiilor inumane de detenție care afectează grav drepturile condamnatului în

temeiul art. 473[2]-473[4] din Codul de procedură penală, și, reducerea pedepsei. S-a constatat faptul că, condamnata Timuș Natalia a fost deținută în Penitenciarul nr.5 Cahul în condiții inumane, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru perioada 12.08.2019-12.04.2021, ceea ce constituie 609 zile și redusă pedeapsa condamnatei Timuș Natalia pentru perioada din 12.08.2019 până la 12.04.2021 în Penitenciarul nr. 5 Cahul, având statut de condamnată, cu calcularea pentru perioada deținerii acesteia în calitate de condamnat, o zi de închisoare pentru o zi de arest preventiv. Termenul pedepsei definitive stabilite condamnatei Timuș Natalia prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 25 noiembrie 2013, de 15 ani închisoare, s-a redus cu 180 (o sută optzeci) zile, pentru perioada detenției acesteia în calitate de condamnat, prin prisma art. 473[2] din Codul de procedură penală (f.d.72-73, dosarul nr. 21ji-413/22).

53. Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 martie 2020 a fost admisă plângerea depusă de avocatul Adrian Istrati în interesele condamnatei Timuș Natalia, a fost constatată deținerea Nataliei Timuș în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare art. 3 CEDO și redusă pedeapsa neexecutată cu 546 zile pentru detenție în condiții contrare art. 3 CEDO în calitate de prevenit și condamnat (f.d.38-45, dosarul nr. 21ji-413/22).

54. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 28 iulie 2020 a fost respins recursul declarat de administrația Penitenciarului nr.5 Cahul, și menținută încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 03 martie 2020 (f.d.37, dosarul nr. 21ji-413/22).

55. Prin cererile înaintate condamnata și avocatul Ilie Gîlca solicită aplicarea art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 31.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

56. Conform extrasului din procesul-verbal nr. 16 din 15.09.2022, Timuș Natalia a fost examinată în cadrul Comisiei Penitenciare în cadrul căreia s-a decis aprobarea extrasului din programul individual de executare a pedepsei realizat și caracteristica *negativă* (f.d.4, dosarul nr. 21ji-413/22).

57. Fiind evaluată psihologic la data de 20.09.2022, condamnata Timuș Natalia a fost apreciată cu riscul de recidivă *mediu* (f.d.81, dosarul nr. 21ji-413/22).

58. Ca urmare, la data de 21 septembrie 2022 Comisia specială a Penitenciarului nr. 7 Rusca a decis, de a nu înainta demers cu privire la aplicarea actului de amnistie în instanța de judecată față de condamnata Timuș Natalia pe motiv că, este caracterizată *negativ* și apreciată cu riscul de recidivă *mediu* (f.d.3, dosarul nr. 21ji-413/22).

59. Colegiul penal reiterează că, potrivit prevederilor art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

60. Sub acest aspect, Colegiul Penal atestă că, la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

61. În particular, potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 224 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova se indică că, prezenta lege se aplică condiţionat şi exclusiv persoanelor bănuite, învinuite şi inculpate, precum şi persoanelor condamnate, care sunt caracterizate *pozitiv* pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probaţiune sau al termenului de probă şi sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă *mediu sau redus*, dacă persoanele respective cad sub incidenţa prevederilor art. 2–5, 7.

62. Potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) lit. c) din Legea citată, persoanei condamnate la pedeapsa cu închisoare, la data intrării în vigoare a prezentei legi, căreia nu i se pot aplica prevederile art. 4–6 i se reduce termenul de pedeapsă cu o cincime dacă este condamnată pe un termen mai mare de 10 ani, la caz, prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 25 noiembrie 2013, în baza art. 42 alin. (5), art. 145 alin.(2) lit. b), i) și j) Cod penal, la 12 ani închisoare; în baza art. 42 alin.(5), art. 188 alin.(3) lit. c) Cod penal la 7 ani închisoare; în baza art. 42 alin.(5), art. 192^1 alin.(3) Cod penal, la 2 ani închisoare. În baza art. 84 alin.(1) Cod penal i s-a stabilit definitiv lui Timuș Natalia pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor stabilite - 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în închisoare de tip închis pentru femei (f.d.84-87).

63. Potrivit încheierii contestate instanţa a reținut că, la 21 septembrie 2022 Comisia specială a Penitenciarului nr. 7 Rusca a decis, de a nu înainta demers cu privire la aplicarea actului de amnistie în instanța de judecată față de condamnata Timuș Natalia pe motiv că, este caracterizată *negativ* și apreciată cu riscul de recidivă *mediu*, însă, divergent de concluzia Comisiei, cât și a prevederilor art. 1 al. Legii nr. 243 din 24.12.2021, instanța de fond a admis cererea avocatului Ilie Gîlcă de comun cu condamnata Timuș Natalia și a aplicat în privința acesteia legea cu privire la amnistie și i-a redus termenul de pedeapsă cu o cincime, cu eliberarea din penitenciar ca efect al reducerii pedepsei.

64. Prin urmare instanța de fond fără a verifica în totalitate faptele invocate în decizia Comisiei penitenciare nr. 7 Rusca, a reținut că condamnata Timuș Natalia poate beneficia de exigențele actului de amnistie, fără a lua în calcul

că condamnata a fost stabilită ca prezentând risc de recedivă mediu și a fost caracterizat negativ.

65. Colegiul penal remarcă că potrivit raportului de evaluare, în partea ce vizează caracteristica condamnatei Timuș Natalia, acesta a fost evaluată negativ, pe motiv că unanim de toţi membrii comisiei au votat pentru program realizat, pe motiv că deţinuta Timuş Natalia s-a implicat la programe de resocializare, însă în privinţa comportamentului acesteia pe perioada detenţie toţi s-au expus pentru comportament negativ, având comise 24 de abateri disciplinare foarte grave (fiind declarată din anul 2012 pînă în anul 2016 violator de regim), majoritatea fiind pentru automutilare, autoagresare, pentru depistarea şi ridicarea de patru ori a telefoanelor mobile, comportament agresiv faţă de colaboratorii administraţiei.

66. Mai mult ca atât, Colegiul judiciar reiterează că ultima abatere a fost comisă la data de 01.04.2022, în timpul efectuării unei percheziţii inopinante de către angajaţii instituţiei penitenciare, prin depistarea şi ridicarea din buzunarul mic al unei haine de iarnă trei pastile de culoare albă cu denumirea necunoscută, trei cartele „SIM” de la operatorul „Moldcell” şi un micro-SD cârd cu memoria de 2-GB de culoare neagră, obiecte interzise confor anexei 7 din HG nr.583/2006 cu privire la Statutul executării pedepsei de către condamnat. Chiar şi dacă administraţia penitenciarului i-a oferit şansa de corijare deţinutei Timuş Natalia prin aplicarea unei sancţiuni mai blânde, ultima oricum a săvârşit o abatere disciplinară intenţionat, conştient de urmări grave. Deţinuta Timuş Natalia a beneficiat şi de acordarea măsurilor de stimulare din anul 2016 până în anul 2019 în număr de 9, ca mai apoi în anul 2020 să-i fie depistat şi ridicat telefonul mobil.

67. La data de 21.09.2022 deţinuta Timuş Natalia a fost prezentată în cadrul Comisiei Speciale care a fost aprobată prin Ordinul MJ nr.63/2022 şi ulterior prin Ordinul directorului ANP nr.171 din 17.03.2022 şi în conformitate cu Ordinul MJ nr.44 din 18.02.2022 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de activitate a comisiilor speciale privind aplicarea amnistiei în privinţa persoanelor condamnate, deţinuta sus menţionată a fost prezentată în cadrul comisiei şi examinat minuţios dosarul personal al ultimei, cât şi s-a pus în discuţie comportamentul acesteia pe toată perioada de executare a pedepsei. Ca urmare, după ilucidarea obiectivă a tuturor circumstanţelor au votat unanim pentru program realizat şi *comportament negativ*, prin urmare majoritatea criteriilor de apreciere a conduitei persoanei condamnate sunt nesatisfăcătoare, iar instanța de fond ignorând raportul de evaluare a emis încheierea contestată contrar normelor legale aplicabile în prezenta pricină.

68. Colegiul penal reține deficitară soluția instanței de fond cu privire la admiterea cererii avocatului Ilie Gîlcă de comun cu condamnata Timuș Natalia prin care s-a solicitat aplicarea în privința ultimei a prevederilor art. 7 al. (1) lit. c) al Legii nr. 224 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a

XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, or, la examinarea acestei cereri instanța urma să verifice toate probele anexate la dosar și să înlăture divergențele apărute, solicitând administrației instituției penitenciare să prezinte o concluzie certă și necontradictorie cu privire la condamnata Timuș Natalia, iar prin prisma prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 să emită o încheiere legală și întemeiată.

69. Procedând în asemenea mod, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 469 alin. (1), pct. 14) și 471 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, astfel, încât se constată erori judiciare ce se exprimă prin modul și gradul de cercetare, percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, adică există o discordanță între cercetarea materialului cauzei, pe de o parte și interpretarea judiciară și aplicarea prevederilor Legii nr. 224 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova pe de altă parte.

70. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare și apreciere a probelor prezentate de părți, de gradul de percepție și analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel, nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

71. Elucidarea tuturor împrejurărilor menţionate are o mare importanţă la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanţa care a examinat fondul nu a efectuat, prin ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat serveşte drept temei pentru anularea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

72. Din perspectiva soluționării fondului cauzei, în vederea respectării drepturilor persoanelor participante la un proces echitabil și, respectiv, la un recurs efectiv, se consideră necesară soluția privind admiterea recursului, în sensul considerentelor expuse.

73. Rejudecarea cauzei și limitele acesteia se va desfășura conform procedurii prevăzute la articolul 451 Cod de procedură penală.

74. În această ordine de idei, instanța de rejudecare va audia condamnata, va cerceta probele și actele procedurale propuse în susținerea poziției procesuale, va solicita dosarul penal, dosarul personal și raportul instituției penitenciare, astfel, încât va interpreta și va aplica legea corect și în modul cuvenit, concomitent urmează să i-a în dezbatere și motivele invocate în cererea de recurs, în limita competenței.

75. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul Penal va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

76. La o nouă examinare, instanța de fond urmează să ţină cont de cele enunţate mai sus şi să emită o hotărâre legală, întemeiată şi motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

77. În conformitate cu art. art. 437 alin. (1), pct. 4), 448, 449 alin. (1), pct. 2), lit. c), 472 CPP al RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău –

D E C I D E:

Se admite recursul administrației instituției penitenciare nr. 7 Rusca, se casează încheierea Judecătoriei Hîncești, sediul Central din 30 noiembrie 2022, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceiași instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei,

Judecător: Alexandru Spoială

Judecătorii: Denis Băbălău

Silvia Gîrbu